

Javaló nézetek.

Sz. kir. Debreczen város erdőségeiben, a már tartózkodás nélküli szokássá vált erdőrontás és facsempészet meggátolására.

(Folytatás.)

Száraz és dőlt fák.

Vihar és rovar kártékonyságának, számos fa esik évenként áldozatul; minthogy pedig a száraz fa általában keresettebb, mint a nyers, annak igen sok keresője találkozik, úgyhogy valamire való száraz fát, a csősznek egy évig megőrizni, nem kis feladat; annál fogva egyszer mindenkorra czélszerűnek látnám kimondani: hogy ezentúl minden évben bizonyos napon, és bizonyos rendben, a száraz és dőlt fák árverése, az összes erdőségben megkezdetik, és folytatnak; hogy ezt a lakosság tudná, mint bevett rendes szokást; mert az árverési határidő folytonos változtatása azt is idézheti elő, hogy az árverelő küldöttség, az árverők gyér száma miatt, néha napidíját is alig veszi be, — ha ez minden évben bizonyos napon rendesen kezdődne, amiatt, hogy számosabb vevő kerülne össze, a fa mindig elkelne, meg az a jó oldala is lenne, hogy a fatolvajok nem keresnék a száraz fát, (kik ha azt nem találják: a nyersre is ráfogják, hogy száraz) és az erdőégés veszedelmes harapózásától sem kellene annyira tartani.

Egyébiránt az illető erdősöket is, költségkímélés tekintetéből, nézetem szerint meg lehetne bízni, hogy a száraz, és dőlt fákat, — a vevőtől nyert rendszeres ellennyugta előmutatása mellett, — megkeresés folytán eladhassák; mert van rá példa, hogy valamely polgár, a kaszálójában levő száraz fát kéri eladás végett, az erdősz a bizonytalan időben tartandó árverésre utal, és egypár hét alatt, a kért száraz fa ingyen jut valamely fatolvaj birtokába, — amikor aztán a példabeszédünk „sem pénz, sem posztó.“

Tűzi-favásár.

A tűzifavásár kétféle: nyilvános és titkos; nyilvános az, midőn a facsempész egész bátorsággal árulja a piacon, és kapuknál, a mindenki által megismerhető lopott fát, és tuskót.

Most amidőn még azt is tudjuk, hogy kinek van failletősége: igen könnyű a piacon, a nem igaz embert felismerni, annál inkább, aki tuskót árul. — Tudjuk, hogy a város tuskót nem hányat, ami pedig a nagyerdőről kikerül, az oly kevés, hogy Debreczenben nem tarthat egész éven keresztül.

Találhatnak oly egyének is, akik valamelyik polgárember neve alatt árulják a lopott fát, állítván, hogy az nem övék, hanem ezé, vagy amazé.

Szabályul lehetne felállítani, hogy minden polgár; felesleges fáját, egyedül maga árulhatja, saját jószágával felvontatott szekeren; — ha pedig mégis találhatnák olyan, aki a csempésztől átvett lopott fát árulná szekeren: mint orgazdával, a törvény szigorát kellene azzal éreztetni.

Titkos favásár az, midőn a rendes fatolvaj, már bizonyos házhoz, vagy mesteremberhez viszi a fát.

Mind a két rendbeli fakereskedés meggátolása egyszerű, mihelyt a város alatti mellékutak is, — melyek a vámrendszer érdekében különben is tilosak, oly állapotban tartatnak: hogy mindenki a vámvonalknál kénytelenítették a városra bejutni.

Ezen rampéknál mindig lehetne felesketett egyéneket tartani, kiknek, a bejelentett csempésztől fáérti büntetéspénz felerészét, mint az erdő védszemélyzetnél, jutalmul, és buzdításul át lehetne engedni. — Ezeknek kezök ügyébe esnék minden gyanus szekeret megállítani, és letartóztatni; a fahordás idején pedig, a favitel napjára szóló emelő-jegy előkérésével, — ami most soha sem történik, — a hamis szállítmányt ellenőrizni lehetne; és rendes fahordás idején, minden napra felváltva egy-egy képviselő jelenléte, — amit a közügyért úgyhiszem mindenki elfogadna, — elég tekintélyül szolgálna.

Továbbá minden reggel, a szokásos favásár óráiban, biztosokkal szemlét lehetne tartatni a piacon, kik a magokat kellőleg igazolni nem tudókat, vagy gyanus fát árulókat letartóztatnák.

Mindezen intézkedések hitem szerint oda vezetnének, hogy a nép apródonkint elszoknék ezen, most, merem mondani, a rossz rendszer miatt annyira elharapózott bűnös ipar üzésétől. Ha nehezítve lesz az alkalom: kevesebb lesz a vállalkozó, és megszűnik a köz veszteség. Emiatt azért egy szegény ember sem fog éhen elhalni, mert más tisztességesebb kenyérkeresethez lesz kénytelen folyamodni. Példa erre nézve Magyarhon azon alföldi vidékein élő szegény sorsu nép, ahol nem egykettő, életében sem evett fánál főtt eledelt, és talán soha sem fordult meg fával melegített házban, mégis soha fakereskedést a máséban nem folytatott, és még sem hallja az ember tőlük azt, amit az erdősz sokszor kénytelen hallani, hogy hát: ha ezt nem csináljuk, ugyan miből élünk meg.

De míg a fen elősorolt nézetek, összhangzásban és együtt életbe lépett intézkedésekké alakulnának, — amihez csak akarat kell, — addig nincs más mód, mint az, hogy legyen úgy, mint régen volt, — és ez lesz az egyedüli gát, a

Példás büntetés.

A Magyarországon 1852-ben életbe lépett és azóta használt erdőtvény. épen itt a debreczeni erdőn alkalmazva, valóságos utmutatás volt az erdőrontásra, mert: p. o. ha egy ismert fatolvaj, aki igen valószínű, hogy negyvenedik esetben kaphatott egyszer tetten, — a törvény szerint, csak a fának valódi becsértékében marasztatott el, a körülményekhez képest legfeljebb háromszorosan, a büntetés pénzt akár melyik elmarasztalt is örömet fizette ki, úgy tekintetvén azon csekély összeget, mint vélt iparüzletének jövedelmi adóját, vagy mint százalékot, sajátjának képzelt tőkéjétől, — s emiatt még vakmerőbb vállalatokhoz fogott. Volt rá példa, hogy az elmarasztalási összeg kiegészítésére fordított, a lopott fa elárveréséből bevett összeg is; p. o. a csempésztett fa becse 9 frt, árverésen bejött pénz 6 frt, fizetett az elmarasztalt 3 frtot; következésképen ha a fa, becsértékén felül emelkedett volna az árverelési összeg: még a tolvaj lett volna a nyertes.

Ily eljárások fájdalom! de történtek, s még nagyobb fájdalom, hogy sokszor még ilyenek sem történtek.

Legeltetés.

Az erdőség elcsenevészedését és eltörlését előidéző körülmények közé tartozik a téli legeltetésnél előforduló visszaélés. — Ezt nem látom szükségesnek bőven fejtegetni, magának a városnak levén kezeiben az erő és hatalom, melylyel a kívánt rendet ezen oldalon is vissza lehet állítani, különösen azért, ha az olyan erdővédet, aki az egy vagy két éves vágásban is elnézi, hogy a telélő juhok karámot készítsenek, példás fenyítő eljárás alá veszi.

Erdővágatás.

Az utónövést akadályozó és végkipusztulással fenyegető hibás rendszerint, kénytelen vagyok fel- említeni azon eljárást, miszerint a nagy vágatás, nem megy a szaktudomány szabályai szerint.

Ennek két oka lehet, u. m. vagy a rendszeres vágatásra fordítandó összeg káros meggazdálkodása, vagy a felügyeleti személyzet könyelmű gondatlansága, és erélytelensége.

Az elsőre nézve megjegyzem, hogy, amely fának újra felvirágzását ohajtjuk, azt földszinre le kell vágni; másfel lábnyira pedig a földszinreig, a fatörzs mindig növekedőleg vastagodván: a földszinbei levágás, szinte egy harmadrészzel több időt és munkát vesz igénybe, mint azon fa levágása, mely földszinen felül másfel lábnyira vágatik le; vagyis valamely ember 3 ölfát készíthet el azon idő alatt, magas tuskók meghagyásával, amennyi idő alatt földszinti levágással csak két ölet.

A favágónak ez időmeggazdálkodási érdekéből származik a tuskók magasra hagyása, és innen származik ismét a tuskók vakon maradása, végkiveszése, és innen származik a felnövés után is legkártékonyabb szokássá vált, tuskófeszítésre nyújtott alkalom. — Egyetlen rossz munkájú favágó, egy télen több kárt tehet az erdő testében: mint amennyi hasznot, egész életét erdőültetéssel töltve, előidézhetne.

Véleményem szerint ezen úgy lehet segíteni, hogy próbáljuk meg: ha vajjon találkozik-e oly favágó, aki a földszinbe való levágást kész elvállalni, ölet 1 frtért; ha senki nem vállalkoznék, — amit fel sem lehet tenni, — a favágatás ára valamivel emeltessek; a jó munka sokszorosan téríteni vissza, az arra csak kevéssel fordított több költséget, s ekkor szoros köteletségbe tétetnék az illető vágatást vezető felügyelőnek, minden mellékes, vagy irodai megbízatások mellőzésével, hogy minden dolgozónapon, a vágástéren kívül, a helyszinen megjelenjen, s a család munkásokat, — akikre más tekintetben is nagy figyelem kell, — rögtön elmozdítsa.

A fatövek közt járó csősz, egykis pálinkáért is hidegvérrel elnézi azt, amiért egy becsületes ember szive, — tekintve a jövőt, — fáj.

Az illető felügyeleti személyzetet, ezen eljárásért felelőssé kellene tenni, és az utóigazítás — aminek elmaradni nem szabad — az ő károkra történének.

(Folytatjuk.)

A tiszántúli h. h. egyházkerület

közgyűléséből.

(Folytatás.)

21. A mezőtúri egyháznak, folyamódása folytán, súlyos anyagi körülményei miatt megengedtetik, hogy a második lelkészi állomást egyideig még betöltetlenül hagyja, s annak jövedelmét gymnasiuma gyarapítása, illetőleg 6 osztályúra emelésére fordítsa; ugy azonban, hogy alkalmas helyetteslelkészről gondoskodják, és emellett számadását az egyházkerülethez, minden évben beterjeszse.

22. A turkevei egyház azon folyamódványa, hogy a kebelében most betöltetlenül levő egyik lelkészi állomás, az új iskola építésére felvett adósság törlesztése céljából, még vagy hat évig úgy hagyassék, — miután lelkészi állomás jövedelmét soha, semmi szín alatt adósságtörlesztésre fordítani nem szabad, elvették.

23. A nagykárolyi e. m. azon itéletének, mely szerint az, három hodászi egyháztagot, egyedül saját személyökre nézve, az egyházi társulattól kirekesztett, tárgyalásába, az itélet felszeretlensége miatt a közgyűlés nem bocsátkozik, hanem az egyházmegyét a kellő felszerelésre utasítja, főt. Superintendens urat pedig felkéri, hogy az illető polgári hatóságot, az érintett botrány megtorlása iránt, megkeresni méltóztassék.

24. — Olvastattam a főiskolai könyvtárbeli könyv, pénz és régiségek gyűjteményének számbavételére, a mult 1862-ik évi augusztus 28-án a főisk. gazd. választmány által felkért vegyes küldöttség jelentése, melyszerint a főiskolai könyvtárbeli minden könyv, darabról darabra, egy a pénz és régiségek gyűjteményéből minden darab, egyenkint és különkülön, az illető laistromok vezérlete s leírása szerint megtekintve, vétetett számba s adatott át jelenlegi könyvtárigazgató Imre Sándor urnak, a hiányok rögtön laistromba vételvé; a gazd. választmányi gyűlés eleibe a Lugossi József könyvtárigazgatóra lett lépése óta, évenként beterjesztetni szokott könyvtári számlák, — melyek mindegyikén, a beterjesztést megelőzőt egy év alatt a főiskola részére szerzett minden könyv czimsorozata, az utalványoztatni kért árakkal együtt szokott előadatni, — összevetttén a könyvtárbeli könyvlaistromokkal, ez uton meggyőződés szerzetetett arról, hogy a Lugossi József könyvtárigazgatóra lett lépése óta szerzett könyvek, mind be vannak a könyvlaistromba vezetve; miután a számbavétel és a mostani könyvtárigazgató kezei közé átadás végbement, s minden hiány laistromba volt véve, a küldöttség, régibb s biztos iratok alap-

ján, meghatározta azt, hogy a hiányzó könyvek közül mindenik, egyenkint véve, kinek felelőssége alá tartozónak itélendő, a Lugossi József alá-e, vagy pedig könyvtárigazgató elődei néhai Csécsi Imre és Kallós Mózes alá? s mind a három könyvtárigazgatót külön-külön terhelő hiányokat, külön laistromban be-terjeszti a küldöttség; a Lugossi József felelőssége alatt elveszett könyvek közt, külön laistromban, azokat is felmutatván, melyek az 1854-dik augusztus 10-dik napján, akkori superintendens néhai Szoboszlai Pap István tudtával, s rendelkező befolyásával, polgári hatóság által lefoglaltatás után távolítottak el a főiskolai könyvtárból. — Hasonlóképen be-terjeszti a küldöttség, a pénz és régiségek gyűjteményéből hiányzóknak talált összes darabok laistromát, megjegyezvén hogy ezen laistromban, azon külön kijelölt négy darabon kívül, melyért Lugossi Józsefet illeti a felelet terhe, azon hiányzó is befoglaltatnak, amelyekért való felelet terhe alól, Lugossi József, már az 1849-ki júliusi egyházkerületi közgyűlés által felmentetett; nemkülönben azok is, melyek a főiskolai könyvtárnak az 1849-dik évi augusztus 4-dikén történt némi részben megraboltatásakor veszték el. — Jelenti továbbá a küldöttség, hogy a Lugossi Józsefet terhelőknek itélt hiányok laistroma, Lugossi Józseffel, az ő segéde Szabó Gábor közbejöttével közöltetvén, Lugossi József azt adta válaszul, hogy ő, az irányában nehézségül kitett pontokat, nemcsak kivétel nélkül elfogadja, és magát részint hason példányokban, részint, ha talán a könyvtár érdeke inkább úgy kívánná, becsülés által, vagy pénzértékben megtérítésre kötelezi, hanem a később felmerülhető hiányokra nézve is becsületes helytállással tartozónak vallja. Az eladásra rendelt, s általa részben eladott raktári példányokra nézve, a szétszórót, s ránézve jelenleg hozzáférhetlen adatok összeszerzésének részéről lehetlensége miatt, ez időszertint egészségi állapotának némi szilárdulására, az összeállítások lehetővé leendteig, számadásainak függőben hagyását megengedtetni kéri. — Ezen jelentéshez csatolva, javatba hozza a küldöttség, hogy közgyűlésünk részéről a) a főiskolai könyvtárhoz tartozó könyvek biztosítása végett; a könyvkezelést illetőleg, határozott utasítások adassanak a könyvtárigazgató elébe, b) hogy, a jövőendő időbeli számbavétel könyvtárigazgató végett, mindazon daraboknak, melyek már régebben elvesztettek, és amelyekre nézve, már régebbi egyházkerületi gyűlésekben történt intézkedés, ide számítván a könyvek közül az egyik bejegyzési számot illetőleg, azon régi időben elvesztett darabokat is, melyek később visszakerülvén, s hibásan külön szám alatt vezetvén be a könyvtári könyvlaistromba, jelenleg két szám alatt vannak bejegyezve, anélkül, hogy két példányban volnának meg; a pénz és régiségek gyűjteményéből pedig azon darabokat is, melyek a könyvtárnak 1849-diki betörtése alkalmával veszték el, — a könyvtárbeli könyv, pénz és régiségek gyűjteménye laistromából leendő kitöröltetése, végre, magoknak a laistromoknak, úgy, amint ezek a számbavétel alkalmával használtattak, hitelesítése rendeltessék el.

Végzés. A számbavételt intézett küldöttségnek, a könyvtár ügyében hoszas időt kívánt, gondos és lelkiismeretes munkálkodásáért, méltányló elismerés nyilvánítottatik. A néhai Csécsi Imre és Kallós Mózes terhelő hiányokra nézve, meg levén már régebbi egyházkerületi gyűlésekben téve a végleges intézkedés, azok újabb tanácskozás és határozat tárgyaiul nem szolgálnak. A Lugossi Józsefet terhelő hiányokra nézve, Lugossi Józsefnek a küldöttség által jelentett azon válaszát, miszerint ő, az irányában nehézségül kitett pontokat nemcsak kivétel nélkül elfogadja, és magát részint hason példányokban, részint pénzértékben való megtérítésre kötelezi, de a később felmerülhető hiányokra nézve is, becsületes jótállással tartozónak vallja: megnyugvással vevén tudomásul, a számbavételt intézett küldöttséget felkéri közgyűlésünk, hogy a most már véglegesen megállapított hiányoknak, — a hiányzó könyvek közül kivéve azokat, melyek polgári hatóság által lefoglalva távolítottak el, s amelyekért való felelet terhe alól, ő ezennel felmentettnék nyilvánítottatik, — laistromát közölvén Lugossi Józseffel, őt az elégtételre vonatkozólag, adott szavának mielőbbi beváltására szorgalmazza; megjegyezvén, hogy a pénzértékben megtérítés, a kézikönyveken kívül, csak az oly darabokra nézve lesz elfogadandó, amelyekre nézve, a hasonpéldányokban, természetben visszapótlás nem lesz eszközölhetővé. — A raktári példányokat illető számadásra nézve pedig, időhaladék engedtetik Lugossi Józsefnek, elvárván az ő főiskolai könyvtárunk iránti ismeretes buzgalmtól, hogy számadásait e tekintetben is tisztába hozni, mihelyt egészségének javulása megengedendi, nem fog késedelmezni. — A küldöttség javalatai pedig elfogadtatván, egyfelől főt. superintendens ur kéretik fel, hogy a könyvtár mikint kezelésére nézve, az eddig működött küldöttséggel, és a főiskolai tanárkarral, a könyvtár javait biztosító ellenőrkedésre nézve pedig, a főiskolai gazdasági választmánylyal, még a legközelebb következő egyház. közgyűlés idejeig, kimerítő rendszabályokat készíttetni méltóztassék; másfelől a könyvtárbeli könyv, pénz és régiségek gyűjteménye laistromának hitelesítésére, és a laistromokból a küldöttségi jelentésben kijelölt daraboknak oly módon kitöröltetésére, hogy a kitörölendő darabok ne huzassanak ki, hanem csak bizonyos jeggyel láttassanak el, s a laistromok végén,

a jelenleg kitöröltetni határozott darabok, egyenkint, illető számjegyeik alatt jegyeztessenek fel, a számbavételt intézett küldöttség bizatik meg. — Végre, a polgári hatóság által lefoglalt könyveknek és főiskolai disztribúciónak visszaszerzésére nézve, a kellő lépések megtétele végett, főt. superintendens ur kéretik fel.

22. — A főiskolai átalakítási ajánlatokra vonatkozó segédgondnoki jelentések beadatván, azoknak oly módon átvizsgálására, hogy az oly ajánlatok, melyeknek bevezetése nagyon bizonytalan, összeiratván, a főiskolai alapítványi sorozatból hagyassanak ki, úgy azonban, hogy a főiskolai gazdasági választmány és pénztári hivatal által, külön jegyzékben, azok is nyilvánosságban tartassanak.

Végzés. Főt. Superintendens ur elnöklete alatt, az egyház. két főjegyző, levéltárnok és a főiskolai gazdasági választmány bizatnak meg, önkint értetvén, hogy az általok tett jelentések tárgyalása alkalmával, segédgondnok urak is tartoznak, ha szükséges lesz, felvilágosítás végett jelen lenni.

23. A felső szabolcsi e. m. egy 1863. márcz. 10. 15. sz. a. kelt ítéleté, az illető lelkésznek kisebb jövedelmű egyházba átléptetésére lágyítottatik.

24. Az egyházkerületi, tüzár ellen kölcsönösen biztosító társulat ügyében kiküldött bizottság jelentése nyomán, rovatos iv határozatokat az e. k. minden egyházának megküldetni, melyen azok nyilvánítsák: 1. az e. k. összes egyházaiban létező egyházi és iskolai épületek mennyiségét s értékét; — 2. hány egyh. épület van jelenleg biztosítva és mi értékben? — 3. a legközelebbi 20 év alatt, mikor és mennyi tüzár történt? — 4. mennyiben hajlandók az egyes egyházak, kölcsönösen biztosító társulatba kötelezőleg belépni?

25. A K. Tóth Mihály ur lemondása által üresedésbe jött superint. irodavezetői, egyh. ker. levéltárnoki és főisk. számvevői állomásokra nézve határozatokat, hogy amaz állomások, most még az egyház. számvevőséget is hozzá csatolva, ismét egy egyén által töltsenek be. Ez egyesített hivatal, a most választandó egyén személyére nézve állandósított lesz, de az ő hivataloskodásának megszűntével, az akkori körülmények szerint fog az e. k. intézkedni.

26. Az előbbi határozattal megállapított négyes hivatalra Kerekes József ur, általános szavazattöbbséggel megválasztatik.

27. Az egyház. levéltárnak Kerekes J. ur kezéhez átadására nézve határozatokat, hogy az, egyház. főjegyző Révész B. ur és a főisk. gazd. választmány közbejöttével menjen végbe.

28. Az egyház. levéltár átadásához, az e. k. részéről Fráter I. Kiss L. Komlóssy I. Nagy József és aljegyző Menyhárt János urak kiküldetnek.

29. A beregi e. m. 1862-diki decz. 29-kén tartott ülése 140. 141. és 142-dik számaiban foglalt és Bakcsi László esperes ur által felebbezett ítélete folytán, — az e. k. az alaptalan vádoskodások és ezekből eredt közingerültség felett nem helyeslését nyilvánítja, a vádaskodókat és az e. m. békéjét megzavarókat, a tartozó tiszteletre s a csendesség és egyetértés-fentartására utasítja, az esperest pedig a vádak alól felmentvén, sértett becsületébe visszahelyezi. Amennyiben pedig esperes urnak a zápszeni lelkészválasztásba közvetlen befolyása törvényellenes volt: őt jövőre, a törvényekhez szorosabb alkalmazkodásra és nagyobb ovatosságra figyelmezteti.

30. A szatmári e. m. azon végzése, mely szerint jövőre másithatlan s az e. m. lelkészeit feltétlenül kötelező szabályul állittatik, hogy minden megválasztandó lelkész, a csonka év leteltével, az elhunyt lelkész özvegye és árvái részére, első évi fizetésének fele részét, csupán a stóllák kivételével, csonkítatlanul kiadassa, — méltányló elismeréssel fogadtatik, megerősítettik, és a többi egyházmegyének, követendő példaul ajánltatik.

31. Az érmelléki e. m. az özvegyi évet, a lelkész halála napjától számítandónak kívánván értelmezni, — kijelentetik, hogy azt nem lehet másképp, mint — a kánon értelmében — a lelkész halála napjától, a következő egyh. év kezdeteig számítani. Egyéb-iránt az e. m. a csonka év lehető rövidségén alapuló aggodalmait eloszlathatja, ha a szatmári e. m. példája szerint, a kegyeleti évet életbe lépteti.

32. Özv. Csányi Józsefné asszony, mint a néhai Szántó K. lelkész árváinak gyámja, ez árvák részére kegyeleti év megadatását kéri:

Fájdalmasan veszi közgyűlésünk, hogy ha a jelen megrendítő esetben, magától nem ébredt is fel, a bogyoszlói egyházi előjáróság szívében, az elhalt lelkész árvái siralmas sorsa iránt a kegyeletes érzés, ezt az egyházmegye minden törekedésének sem sikerült felköltetni. — Ennélfogva, részint az árvák sorsa iránti részvét, részint a gyámánya folyamodványában felhozott méltó indokok alapján, az egyházmegyét oda utasítja, hogy mindaddig a lelkészválasztást meg ne engedje, míg az árvák a halálozási

évről teljesen kifizetve kielégítve nem lesznek, továbbá, míg a temetés alkalmával, a gyámánya által bepanaszolt étkezési és ivási szükségtelen költségek tekintetében, szigorú vizsgálat nem tartatik, s az árvák sérelme e tekintetben is nem orvosoltatik. — Ha pedig a bogyoszlói egyházi előjáróság, a közgyűlésünk által irányában nyilvánított megütközés után sem lenne a kegyeleti év megadására rábirható: ez esetben illető esperes ur oda utasítottatik, hogy az elválasztandó lelkésznek, az esperesi beleegyezést csak azon feltétel alatt adja ki, ha magát kötelezi, miszerint első évi jövedelmének fele részét, — a stóllát ide nem értve, — az árvák részére kész szívvvel átengedi és szolgáltatja.

33. Bogyoszlói helyettes lelkész Aranyi György, részint az elhalt lelkész árvái érdekében, részint az elégett anyakönyvek kipótlásában tanúsított buzgalmanak némi jutulmaul, minden egyházmegyének méltó figyelmébe és pártfogásába ajánltatik.

34. Világi főjegyző Somossy Ignác ur, a gyűlésben megjelenvén, a hivatali esküt letette, és áldás-kívánatok közt, helyét elfoglalta.

(Folytatjuk.)

Emlékezzünk régiekről.

Doktor Veszprémi.

Ki volt doktor Veszprémi? kérdi egy-két olvasónk. — E jeles férfiú, nemcsak közkedvességű orvos volt a hajdani Debreczennek, hanem egyszers-mind oly férfiú, kitől eleget tanulhatott az okulni szerető ember, mert az érvágás és hideglelésüzésen kívül sok egyébhez is értett. Irt sok jó és hasznos dolgot, melyek nyomtatás alá is kerültek s híressé tévők emberünket.

Mi azon an nemannyira tudományosságát akarjuk ezuttal felemlíteni, mert arról fönmaradt elmeszüleményei bizonykodnak; hanem természetéről, sajtóságos szokásairól kívánunk pár vonást feljegyezni, amint azt egy még életben levő s jelenleg 80 évet ért unokájától hallók, ki gyermekkorát, — a debreczeni főiskolába járván, — Veszpréminél tölté.

Mit gondolnak olvasóink, mit reggelizett a tudós férfiú és házanépe? Ha azt vélik, hogy kávét, peccotheát jamaicarummal, vagy paprikás szalonnát foghagymával, — csalatkoznak. A szalonnát reggelilül kemény eledelnek tartá dr. Veszprémi, kávé, tea pedig aligismert nyalánkságok voltak abban az időben. Volt a tudós férfiúnak 3-4 fejőstehene, ezek szolgáltatták ki reggelijét mindennap. De a tehéntej magában semmit sem ért neki, ha a zsálya sajtóságos izt, zamatot nem adott annak. Egy nap úgy, mint másnap, zsályaherbatéval fűszerezett tehéntej volt, kivétel nélkül, a házához tartozók reggelije, s hogy a herbaté ki ne fogyjon, ültetett annyi zsáját a kiskertébe, hogy akár ő láthatta volna el a patikákat, eféle herbatéval. — Képelem, hogy egyikmások olvasóink közül nem irigylji a zsályástejet, de meg kell jegyeznünk, hogy doktorunk késő vénséget ért ily életmód mellett.

Sajtóságai közé tartozott a doktor urnak az is, hogy, lett legyen bármily rekkenő meleg nyár, — habár csupán a boldogfalvi szőlőbe kocszított is ki, — mely mint tudjuk alig több egy-két hajtásnyinál városunktól, — bunda nélkül meg nem indult hazulról. Történt egyszer, hogy egy forró júliusi délután kedve kerekedett Veszpréminek a szőlős kertbe kiszekerézni. Lágy czipó, kappanpecsenye s pogácsa, de még a kulacsbor sem hiányzott, s vidám kedélylyel ült a doktor ur a szekér derekában, kedves unokája társaságában. Egyszer elkezd fészengeni, nézi az ülést s látja, hogy a nagy bunda sehol sincs. Elfelejtették feltenni. „Fordulj meg hé!” kiálta a kocsisnak, ki a sok vaklegyet alig győzte lovairól ostorával lepiszkálni, — „térjünk vissza.” A kocsis csak hátra tekintett, mindjárt látta mi a baj s szó nélkül téríté vissza a lovakat a Gilányi tájékaról. — Hazaérkezve a nagy bunda föltétetett a szekérbe s azzal nyugodt lélekkel ismételtetett a kocszítás a boldogfalvai kertbe. — Utközben unokája meg nem állhatta, hogy okát ne kérdezze: miért ragaszkodik még nyár idején is ahoz a nagy bundához? — „Hja! fiam! soha sem tudhatja a halandó ember mi történhetik vele. Eltörök például utközben a kerék; míg a kocsisat kerékért a városba küldöm s ez visszatérhet onnan, addig nem kuczorgok a szekérderékban, hanem leteritem a bundát a földre s akár jósort alhatom rajta.”

Ha a szőlőbe kiért, nem az volt első dolga, hogy a pajtába bemenjen, hanem, hogy a nagy bundát a szép zöld füre leterítve, végig nyujtózzék, a nap fadaradalmi után magát kipihenje s kappanpecsenye s jóféle diószegi termés mellett, a világ gondjait, pár órára háta megé vesse; s ki ilyenkor „eremitage”-ában meglepte, általa mindig a legszivélyesb, minden szertartást mellőzött vendégszeretettel fogadtatott.

De hiszen az már rég volt s ma már sirját sem tudják a derék, kedélyes öreg urnak. Mint állítják, hamvai azon régi temetőben nyugosznak, melynek helyén, a homokkert alatt, jelenleg a vasut vonul el Hatház felé.

D. E.

Közélet.

— Nt. K. Tóth Mihály urnak a karczagi lelkészi állomást elfoglalása, rendkívüli ünnepélyességgel ment végbe. — Debreczenből többen kísérték őt Karczagig, hol 36 lovasból álló bandérium, kun egyenruhában és drága paripákon, az összes értelmiség, díszes nemzeti öltönyökben, Karczag város s a helybeli és szomszéd egyházak küldöttei, s 4—5000-nyi karczagi lakos ünnepiesen öltözve vártak megérkezé- tére. Az új lelkészt a karczagi egyház és város küldöttei élén, Pap Elek birtokos üdvözölte, beszédének súlyát azon körülményre fektetvén, hogy K. Tóth Mihályt, az osztatlan bizodalom, különösen mint nehéz körülmények közt szilárdan megállott és sokat szenvedett hazafit választotta karczagi lelkészé. — Az ünnepelt ígérte, hogy a bizodalmat, a haza, a város népe, és a protestans egyház érdekeinek tehetősége szerint előmozdítása által kiérdemelni igyeke- zendik, — mire a menet, a városból és vidékéről nagy számban kiállott díszes fogatokon, mindhárom karczagi hitfelekezet harangjainak zugása mellett, a paplakba bevonult, hol az új lelkészt, tisztvársa nt. Csete ur üdvözölte. Beszédének az üdvözölt által viszonztatása után, mint abban érintett fél, főt. Balogh Péter ur is válaszolt, elmondván, hogy egy- részt ő is örömet találja, a karczagi kitünő egyházban, melyhez — mint egykori rektorát, — őt is kedves em- lékek csatolják, ily jeles férfit vezetni be lelké- szül, másrészt azonban fájdalom tölti el, hogy épen ezáltal, a jelestől, talán örökre el kell válnia. — Ez ünnepélyes jelenet után, nt. K. Tóth Mihály ur, a bandériumnak és az összes népnek köszönte meg, a személye iránt tanusított részvétet.

A Debreczenből és Karczag vidékéről jött ven- dégek, szívélyes ellátást találtak a vendégszerető kunoknál. A debreczeniek mind, képviselő Pap Mór házánál ebédeltek, ebéd után pedig ismét vendégsze- rető családoknál szállásoltattak el.

A május 10-diki isteni tisztelet, ismét a legna- gyobb ünnepélyességgel ment végbe, s a beköszöntő beszédet, jelenvoltak, az egyházi tudományosság és ihlet remekének mondják.

Meg kell említenünk a karczagi dalárdát, mely a templomi ünnepélyt, jól összevágó egyházi énekkel emelte, és este több helyen éji éneklést rendezett. — Mint különösen megható pillanatot ki kell emelnünk azt is, midőn főt. Balogh Péter ur egy öreg em- berekből álló sor mellett elmenve, azok tisztelettel- jesen kezet csókoltak, és megmagyaráztattak, hogy ez idős férfiak, egykori tanítványai a főt. urnak.

— Legelőhiány miatt kezdik a gulyákat szét- verni. Rakásra dőlnek az éhség miatt a barmok. Isme- rünk oly polgárt, akinek párná alatt 17 bőrrel szá- moltak be. A juhok is hullanak, mert nincs tápszerök, s a földben levő gyökeret földestől kénytelenek enni. — A vetéseken szípoly rágódik. — Legáltalánosb gyümölcsünk: a dinnye sem igen akar ki kelni. — Ha egyhamar tartós esőnk nem jön: nagy sze- rencsétlenségnek nézünk elibe.

— Főiskolánk egyik tudós tanára, Dr. Török József, az akadémia megbízásából, ez idén tanul- mányozó utazást teend, a szabolcs megyei síksós vi- dékeken.

— A főiskolai tanulók zenekarára kedves köte- lesség teljesítése vár. Ugyanis a pünkösd-ünnepék elmúltával egy, Kisujszálláson rendezendő, jótékony czélu hangversenyben veend részt. — Örülünk, hogy ekép a vidéknek alkalma nyílik, megismerni az új nemzedék e művészet iránt fogékony, tehetséges tag- jait és Ujfalusy József urat, ki a debreczeni r. főiskola ének- és zenekarát, szakismeret és ritka ki- tartással, évek óta tartja együtt.

— Bármennyire olajtanánk: teljes lehetlenség, hogy a csekély terjedelmű „Hortobágy“ mindazon eszmék kivételéről, melyek városunkra nézve hasz- nosak és szükségesek, kimerítőleg értekezzék. Fel- adatunknak ismerjük annál fogva, e rovatban az esz- méket legalább megpendíteni, az időre, és jóakaratu tehetségekre bízva azok bővebb fejtegetését. — Igy említjük fel ez alkalommal egy, Debreczenben felállít- andó dologház szükségét, mely azon szerencsétlen embertársainknak, kik vagy iskolák hiánya miatt, vagy egyéb körülmények káros hatása alatt az egye- nes utról félretátorodtak, a testre nézve egészség- fenntartó foglalkozási helyül, a lélekre nézve pedig javító, nemesítő iskolaul szolgálna. Ily intézet, ter- mészetesen közkölségen volna állítandó, s ennek ide-

fordítandó részét, alig lehetne jobb helyre fordítani, — azonban azon körülményből, hogy e nemes czélra K. mety Pál orvos ur már évekkal ezelőtt alapít- ványt tett, azt kell következtetnünk, hogy időnkint egyes lelkes polgárok is segítenek, alapítványaikkal az intézet ügyét előmozdítani. — Dologház felállítási alapul, ez idő szerint, úgy tudjuk, 477 frt 69 kr ke- zeltetik a város pénztáiraiban. Csekélység, az igaz; de hát nem cseppekből áll-e a tenger?

— A f. hó 9-kén tartott kertészegyleti választ- mányi ülésnek közösb érdekü tárgyai voltak: 1. Az igazgatóbizottságnak, az egyleti csarnok felállítására vonatkozó jelentése, melynek kapcsában felolvas- tott Gobóczy Károly urnak a csarnok létesítése és berendezését illető véleménye, s egyik egyleti tag- hoz intézett levele, melyben hajlandónak nyilatkozik, Debreczenben kertészgazdászati csarnokot nyitni, illetőleg az egylet ügynökségét elvállalni. — A vál. helyesli G. ur nézetét, s intézkedik aziránt, hogy vele, a kiküldött bizottság útján, személyesen értekezhes- sék. — 2. Az egyleti kertben levő s az építész által már átadott kertészlak megvizsgálását tárgyzó küld- öttösi jelentés. — 3. Elnök ur azon jelentése, mi- szerint Jeneyné asszonyság 500, Bácsi L. nr 300 db. szőlővesszőt, Markos P. ur pedig, a mult évi kiállítás alkalmával általános figyelmet gerjesztett óriási tök magvából néhány szemet, és a kertészlak teremébe, egy aranykeretü virág és gyümölcsrajtot ajándékozott. — 4. Kovács János ur azon jelen- tése, mely szerint az egyleti kertész meghalván, he- lyébe, jóváhagyás reményében, más, alkalmas egyén alkalmaztatott. — Jóváhagyatik. — 5. Ugyanannak jelentése, mely szerint Bük László ur, az egylet- nek 25 faj alma és 12 faj körtegyalagot ajándékozott. — 6. Elnök Szabó Bálint ur indítványba hozván, hogy gyümölcskiállítás az idén is rendezfessék, az indítvány készséggel felkaroltatik, s tervjavaslat ké- szítésével, mint elnök Kacsokovics I. mint küld. jegyző Illésy Gy. — továbbá Domokos L. Fél- egyházi B. Kiss L. Kiss S. Komlóssy I. Ko- vács J. Laky L. Sántha I. és Simonffy I. urak megbiztatnak. — 7. Elhatároztatik, hogy állandó csősz fogadtassék, s addig, mig ez ősz folytán, rendes csőzslak építtethetnék, ideiglenes kunyhó készíttessék. — 8. A tavaszi közgyűlés határnapjaul f. májushó 31-dik napja kitűzetik.

— A „M. S.“ debreczeni levelezője megrovólag írja, hogy állandó színházunk épületéből ez is az is, p. o. bálterem is hiányzik. — Mi csak örülni tudunk, hogy a művészet csarnoka, nem egyéb művészet csar- nokánál. — Azt mi sem bántuk volna, ha a nézőtér, századokra számítva, több ezer nézőre építtetett volna, — de miután 1500 néző könnyen belefér, nem esünk kétségbe a szorongás miatt. Adja isten, hogy tiz év múlva bővíteni kelljen, mert akkor, ha kell, lehet is.

— Nem mindennap találni oly szép sirboltra, mint Debreczenben, a homokkert gilányifelőli szög- letén, hol a már régóta halottnak hirtelt cukorgyár, közelebb igen csinos és terjedelmes házat építtetett emeletre, és az egész gyárkörnyezetet csinosítja. — E gyárat jelenleg Schmied ur igazgatja, kinek egyéb érdemein kívül említést érdemel, hogy tűz esetében, gyári fecskendőjével, az elsők között szokott lenni a vész színhelyén, s a legbuzgóbbak közt, oltás te- kintetében.

— Az idej hamburgi kiállításra, Debreczenből az „István“ gőzmalomtársulat is küld gyártmányokat.

— „Aki jókor kel, aranyat lel,“ és olyanokat hall, mint mi tegnapelőtt, midőn a kistemplom tor- nyában reggeli hat. órakor kezdték rá a hét órai ha- rangozást. — Az eset szerencsére mindössze is meg- nevetette a piacon járókelőket, s talán csak mi tet- tük azon kérdést magunkban: vajjon az illető ha- rangozó egyszersmind toronyőr-e, akinek vigyázás a feladata?

— Illetékes helyről úgy értesülünk, hogy Pré- post István városunkból kiutasításának hire nem igaz.

— Az amerikai modoru hordógyár tervezője: F. ornét Kornél ur jelenleg városunkban időz, ré- szint magán ügyekben, részint e terv ismertetése vé- gett. Vállalatát különösen Pesten és a hegyalján oly hévvel felkarolták, hogy 82 részvény már alá van írva, ami mostani körülményeink közt nem kis dolog. A hordógyárnak városunkban is van részvényese.

— Az országos magyar kertészeti egylet által, a mult évi debreczeni kiállítás alkalmával, a jelesb kiállítványokért határozott dícsérő oklevelek, e héten szétküldettek.

— Klapka József, Klapka György tá- bornok édes atya, f. hó 11-kén, Aradon meghalt. — Béke hamvaira!

— H. böszörményi levelezőnk írja: A csonka- toronynak általam előre tudatott átadását, első májusban megkezdtek. Ástunk, ástunk: de néhány kaponyacsont kivételével, melyek csakugyan régi időkből valók,

semmi érdekest nem találtunk. Egyébiránt a csonka- torony kiásatása több időt igényel, mert ha e romok titkait napfényre akarjuk hozni, szükséges, hogy az egész domb, mely régi épületek kőhalmazából alakult- nak látszik, széthányassék. — Nagyszerű majálisunk volt a bodai erdőn, mely — az idő is kedvezvén, — vigan ment végbe.

— Szatmáron a „Kölcsi szobor“ állítására 900 frt gyűlt össze.

— Békés megye érdemekben megaggott nyug. főorvosa Tormássy Lajos ur, folyó hó 4-dikén, igen díszes vendégkoszoru jelenlétében s tisztelői ál- tal előidézett nagy ünnepélyességgel tartotta arany- menyegzőjét.

— Érméti levelezőnk hajmeresztő esemé- nyről értesít. Ugyanis ábrányi közbirtokos Csókási Imre f. hó 4-re virradóra a mezőre ment, hogy néhány vetésein pusztító egyént onnan elhajtson. A tilalom- rontók azonban vadul nekirohantak, s oly iszonyu gyilkossággal verték agyon, hogy elborzad az ember s undorral fordul el az emberiséget levetkezett go- nosztevőktől. — A tettesek oláhok voltak: három su- hancz és két családos, kik mindnyájan elfogtván, a bünt bevallották és Nagykállóban várják az érdemlett büntetést. — A meggyilkolt feddhetlen életü, és sze- lid jellemü férfit volt. — Béke poraira!

— Jövő hó elsejétől kezdve a gyógyszerék ára 20 %-val kevesebb lesz, mint a mult két év alatt volt.

— A „Kritikai lapok“ május első óta „Kalauz“ czim alatt jelennek meg.

— Szabó Lajos, neje Szakál Veronka és gyer- mekeikkel; Szabó Sámuel, Szabó Sándor, Szabó Eszter, férje Csanak József és gyermekeikkel, és Szabó Károly, neje Michél Petronellával, mely fájdalommal jelentik szerette tisztelt édes atyjok Szabó Miklós f. hó 13-dikán történt csendes kimúltát. — A boldogult hült tete- mei f. májushó 16-kán, a czepléduczai sirkertben tétettek öröknyugalomra.

Kállay Lőrinczné sz. Pásku Erzsébet és fia Kállay Gusztáv, fájdalmas szívvel tudatják Nagykállói Kállay Lőrincz f. hó 14-kén, életének 67-dik évében történt gyászos kimúltát, — Az urban elhunyt hült tetemei f. hó 16-kán adattak át, r. cath. szertartás mellett, az örök nyu- galomnak.

— Beküldetett: „Szabályrendelet, a hajduvárosok mint helyhatóságok részére, közigazgatási és törvénykezési te- kintetben.“ — Debreczen. A városnál. 1863.

Gazdaszat, ipar s kereskedelem.

R. — Debreczen. 1863. Május 15. — Igen meleg napok következtek a mult heti esőre, melyek a tegnapi által kevésbé hűsítették; gazdálkodóink joggal panaszkodhatnak ezen meleg száraz idő felett, mert egyrészt az általa okozott legelőhiány miatt, a marhatartás igen nehéz lett, másrészt a vetések szenvednek alatta és a gyapjunyírás is akadályoztatik. A mult helivásárunkon elkelt kevés gabbaneműek következő árral fizetettek: buza 84—87 fontos 3 frt—3 frt 50 kr. rozs 78—80 fontos 1 frt 80—90 kr. árpa 1 frt 50—60 kr. zab 1 frt 50—40 kr. tengeri 2 frt 15—20 kr. oszt. mérőért. — A szalonna ára 23—24 frt.

Kiadó: a debreczeni Színügyegylet.

Szerkesztő: Illésy György.

Köszönő-irat

a főtanodai önképezdétől, az „István“ gőzmalomtársulathoz.

A főtanodai ifjusági önképezde, folyó évi april 26-kán tartott ülésén, örömmel vevén tudomásul a helybeli „István“ gőzhengermalomtársulat által részére tett 50 frt adomány iránti elnöki értesítést: az adományozó társulat nevét viselő alapít- vány érdemében elhatározottat, hogy annak kamatai, kétévi időközönként, egyházi beszédet jutalmazó pályadíjra lesz- nek fordítandók. — Miről midőn a tek. társulatot tudósítani szerencsénk van, nem lehet egyszersmind köszönő kifejezést nem adnunk a hálának, mely egyletünk részéről, a rá nézve felette megtisztelő tényt kíséri. Ha egyleti működésünk, az elibe tűzött pálya terén eredményt mutatand fel: a siker ko- szoruja azoknak is osztályrészök leend, kik a szellemi sar- jadást elősegíteni lelkesek valának, s kiknek nevét, egyletünk hálás emlékekkel őrizi meg.

Állandó hálás érzettel vagyunk, a debreczeni főtanodában. 1863. Május 2.

A ref. felsőbb tanulók önképezdéje nevében

Balogh Ferencz,
egyl. elnök.

Csiki Kálmán,
egyl. jegyző.

Lapunk mai száma, előre láthatla- nul közbejött akadály miatt késett egy napot. — Kegyes elnézést kér

A kezelőség.

*

Pályázat.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál megüritelt titkári állomásra, melylyel 1050 arft évi fizetés van összekötve, pályázat nyitattik.

A pályázni ohajtok által végzett jogi és politikai tanulmányaik, eddigi alkalmazásai, a kereskedelem és ipar mezéjén szerzett tudományos ismereteik, erkölcsi viseletük, valamint a magyar- és német nyelvben tökéletes jártasságuk tanúsítványával felszerelt kérvényeik, f. évi június 15-ig ezen kereskedelmi és iparkamara elnökségénél leendnek benyújtandók.

Kelt Debreczenben, a kereskedelmi és iparkamara 1863. évi május 8-án tartott rendes üléséből.

62^{dik} ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben költségteljesítéssel, osztrák értékben költségteljesítés nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	13	80	kr
B. ugyanaz apró	13	80	"
C. dara közepes	11	60	"
0. királyliszt	12	80	"
1. lánliszt	11	40	"
2. montliszt	10	40	"
3. zsemlyeliszt	9	60	"
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendű	7	60	"
5. ugyanaz 2-dik	5	80	"
6. barnakenyérliszt	4	80	"
Kétszerliszt	5	70	"

Rozsliszt 1-ső rendű	-	-	-	6	60
Rozsliszt 2-dik rendű	-	-	-	4	4
00. árpakása	-	-	-	14	14
0. árpakása	-	-	-	13	13
1. árpakása	-	-	-	11	11
2. árpakása	-	-	-	9	9
3. árpakása	-	-	-	6	50
4. árpakása	-	-	-	6	6
Árpaliszt	-	-	-	2	2
Dercze	-	-	-	2	2
Lábliszt	-	-	-	1	80
Korpa	-	-	-	1	60
Buzaalj	-	-	-	2	2

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő, E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvett számitott legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazsállítja.

Debreczen 1863. Apr. 18.

MINDENBEN

a tiszavidéki vaspályán, 1863-dik év Május 1-jétől kezdve érvényes az 1863-dik nyárihavakra.

I. Kassa és Nagyvárad felé.		
Bécs	8 óra ind.	7 óra 45 perc. reg.
Pest	6 " 25 " reg.	5 " 35 " este
Czegléd	9 " 27 " "	8 " 24 " "
Szolnok	10 " 27 " "	9 " 42 " éjjel
Püsp.-Ladány	1 " 26 " délu.	1 " 20 " "
Debreczen	3 " " "	3 " 47 " reg.
Tokaj	5 " 25 " "	8 " 5 " "
Miskolcz	7 " 24 " este	11 " 3 " déle.
Forró-Encs	8 " 33 " "	12 " 52 " délb.
Kassa	9 " 56 " érk.	3 " " délu.
Püsp.-Ladány ind.	1 " 53 " délu.	1 " 40 " éjjel
B.-Ujfalú	2 " 45 " "	3 " 6 " reg.
Nagyvárad	3 " 45 " "	4 " 40 " "
II. Arad felé.		
Bécs	8 óra ind.	7 óra 45 perc. reg.
Pest	6 " 25 " reg.	5 " 35 " este
Czegléd	9 " 42 " "	8 " 39 " "
Szolnok	10 " 40 " "	10 " 11 " éjjel
Mező-Tur	11 " 45 " "	12 " 14 " "
Csaaba	1 " 23 " délu.	3 " 9 " reg.
Arad	3 " " "	6 " " "
III. Kassa és Nagyváradról Pest és Bécs felé.		
Kassa	5 óra 21 perc reg.	11 óra — perc. déle.
Forró-Encs	6 " 34 " "	1 " 3 " délu.
Miskolcz	7 " 52 " "	3 " 2 " "
Tokaj	9 " 35 " "	5 " 35 " "
Debreczen	12 " 12 " délb.	10 " 29 " éjjel
Püsp.-Ladány	1 " 45 " délu.	12 óra 56 perc "
Szolnok	4 " 44 " "	4 " 43 " reg.
Czegléd	5 " 41 " este	5 " 54 " "
Pest	8 " 37 " "	8 " 45 " "
Bécs	6 " " "	6 " 33 " este
Nagyvárad	11 " 12 " déle.	9 " 30 " "
B.-Ujfalú	12 " 5 " délb.	11 " " éjjel
Püsp.-Ladány érk.	12 " 54 " "	12 " 16 " "
Czegléd	5 " 41 " este	5 " 54 " reg.
IV. Aradról Pest és Bécs felé.		
Arad	12 óra 41 perc délu.	8 " 20 " este
Csaaba	2 " 14 " "	11 " 13 " éjjel
Mező-Tur	3 " 50 " "	2 " 3 " reg.
Szolnok	5 " 9 " "	4 " 12 " "
Czegléd	5 " 56 " este	5 " 39 " "
Pest	8 " 37 " "	8 " 45 " "
Bécs	6 " " "	6 " 33 " este

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsok indulnak:

Aradról Szegedre, naponta este 6 órakor. Az utolsó fölvétele mindenkor 5 órakor. Nagyváradról Szatmárra, vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órakor. Az utolsó fölvétele 3 órával korábban van.

Nagyváradról Beregszászra, naponta reggel 7 órakor. Az utolsó fölvétele 3 órával korábban van.

Nagyváradról Nagybányára, hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton este 6 órakor. Az utolsó fölvétele 3 órával korábban van.

Nagyváradról Kolozsvárra, naponta este 6 órakor. Az utolsó fölvétele 7 vagy 8 órával korábban van.

Jókajbó Ujfehértó, naponta este 7 órakor. Az utolsó fölvétele 3 órával korábban van.

Kassáról Felsőváradra, naponta éjjel 12 órakor. Az utolsó fölvétele 3 órával korábban van.

Kassáról Felsőváradra, szerdán és szombaton délután 2 órakor. Az utolsó fölvétele 3 órával korábban van.

Kassáról Szigetvárra, naponta éjjel 11 óra 45 perckor. Az utolsó fölvétele 3 órával korábban van.

Kassáról Munkácsra, naponta éjjel 11 óra 45 perckor. Az utolsó fölvétele 3 órával korábban van.

HIRDETMÉNYEK.

Kiadó lak.

A czepléd-sasutczában fekvő 18. sz. alatti **Súskaféle ház** utczafeleli lakostálya, szükség esetében istállóval együtt, pünkösdtől fogva **kiadó**. — Értekezhetni íranta az „István“ gőzmalom irodájában, czeplédu. Kaffkaház.

VIZHATLAN MÉS Z

vízépitményekhez, fris égetésű, nem rég érkezett;

szabadalmazott szekérkenőcs,

legjobb minőségű, mindkettő a legjutányosabb gyári áron; továbbá:

rectificált photogén,

mint **legolcsóbb világítászer**, legalább egy 80—100 fontot tartalmazó gömb vétele mellett mászája 22 frt, — tetemesen leszállított áron kaphatók

Nadler Gusztávnál, Pesten.
Iroda: Nádoruteza, 11. sz. 1. emelet.

Szeplő, pattanások és más bőrkütegek ellen biztos szer:

a valódi párisi Herczegnő viz

Renard Ágostontól Párisból. — Kapható használati utasítással 84 krért üvegenként

Szepessy Antalnál.

Ugyanott: napernyők, legyezők, nyári kalapok, nyakkötők, prágai keztyűk, női topánok, férfi csizmák, uti bőröndök és más norinbergi és diszárak a tisztelt közönség figyelmébe ajánltnak.

Ruganyos mangorlók

különféle alakban, kaphatók alólirtaknál, jutányos áron.

Miután e mangorlók ezélszerüségéről, saját házunknál egy évi használat után teljesen meggyőződünk: lelkiismeretesen ajánlhatjuk azokat, annál inkább, mert az eddig ismert, nehéz kövekkel terhelt mangorlókat, mind jutányosság, mind ezélszerü s könnyü bánásmódra nézve, sokkal felülmulják; annyira, hogy a ruganyos mangorlón egy 10—12 éves gyerek bátran mangorolhat, míg az eddig ismert, hengeres mangorlók kezeléséhez két erős cseléd szükségeltetik; továbbá alakjuk igen csinos, ugy, hogy akármely lakoszobában, diszes butorul állhatnak, mivel egy-egy, csak két lábnyi térséget foglal el.

Nemes Gábor és társa.

vaskereskedők Debreczenben, a czepléduteza szögletén.

Kiadó bolt.

A főpiacon, Kollát Dániel ur volt boltja, egy évre, minden órában kiadó. — Értekezhetni **Szathmári testvéreknél**.

Kiadó lak.

A néhai Bészler Károly hagyatékához tartozó czeplédutezai 21-ik sz. ház nál egy emeleti szoba előszobával; egy tágas bolt, mellékszobával; egy kisebb magtár, egy pince stb. bármely órában bérbeadhatók. — Bővebben értekezhetni s érvényes szerződést köthetni Bészler Lajossal nagyhatvanutezán 1560-dik szám alatt.

Hántott tölgyfák árverésen eladása.

3790/1863. sz. a Tanács végzés folytán, Sz. Kir. Debreczen városa apafáji erdejéből ez évben vágatott, és timárok által meghántatott fiatal tölgyfák, — ölszáma — e folyó év és hó 18-kán reggeli 9 órakor, kint az Apafáján, nyilvános árverésen, készpénzért el fognak adatni. Debreczen. 1863. april 28. A városi tanács.

„BIHAR“

ezimü Nagyváradon hetenkint kétszer megjelenő politikai, kereskedelmi és társadalmi lap **a biharmegyei gazdasági egylet hivatalos közlönye** Györfly Gyula szerkesztése mellett, az eddig tanusított szabadelvü irányban jövő januárhó 1-től kezdve második évi folyamába lépett.

Előfizetési árak:

Egy évre 10 frt. fél évre 5 frt. évnegyedre 2 frt. 50 kr. Az előfizetési összegek alólirt kiadóhivatalához bérmentve küldendők.

A „Bihar“

kiadó hivatala. Nagyváradon, Sasuteza 12. sz.

Halál és vész minden féregnek!

Csalhatatlan **irtószér, patkányok, egerek, poloskák és svábbogarak kiirtására**, mely szert alólirt bátorodik a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani. Alólirt ez általa feltalált irtószér sikere felől képes, ugy magánosak, mint államhatóságok által kiadott bizonyítványokkal magát igazolni, minélfogva számos megrendelést remél.

E szer 10 évig is eltartható és mégis sikeresen használható

A főraktár létezik Debreczenben egyedül **Szarka Janos** kereskedésében, Nagyváradon Janki Antal, Nyiregyházon Forgács G, Tokajban Kántor W. és Miskolczon (buzavásár) Balogh gyógyszerész uraknál.

Az irtószér valódisága és gyors hatásaért jótállanak a nevezett rakhelyek. Ára egy bádogszelencének, mely **Riess Guttman** névpecséttel van ellátva, magyar és német használati utasítással együtt 1 frt 40 kr.

Riess Guttman

vegyész és szabadelom tulajdonos.

Pest. Terézváros, Nagymezőutca 7. sz. 4. em. 10. ajtó.

Bizonyítvány. Alólirt polgármesterhivatal részéről e nnel hitelesen bizonyítatik, miszerint Riess Guttman vegyész ur e város „zöldfát“ vendégfogadójában nagy számban tanyázott ártalmas patkányokat, saját készítményü szerei által elpusztítván, őt e tekintetben minélfogva ajánlhatom. — Szatmár. 1863. Márcz. 1. Békéssy Károly, pgmr.